

V Bruseli 20. februára 2026
(OR. en)

6184/26

SOC 70
EMPL 28
EDUC 43
JEUN 25
ECOFIN 177

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Preskúmanie Výboru pre zamestnanosť zamerané na vykonávanie záruky pre mladých ľudí: hlavné posolstvá – <i>schválenie</i>

Delegáciám na účely schválenia na zasadnutí Rady (EPSCO) 9. marca 2026 zasielame kľúčové posolstvá Výboru pre zamestnanosť vyplývajúce z jeho preskúmania vykonávania záruky pre mladých ľudí, ktoré poskytol uvedený výbor.

Záveru týkajúce sa jednotlivých krajín vyplývajúce z preskúmania vykonávania záruky pre mladých ľudí, ktoré vypracoval Výbor pre zamestnanosť, sa uvádzajú v dokumente 6184/26 ADD 1.

**Preskúmanie Výboru pre zamestnanosť zamerané na vykonávanie odporúčania Rady
z roku 2020 o moste k pracovným miestam – posilnenie záruky pre mladých ľudí**

Kľúčové posolstvá určené Rade

1. Úvod

Výbor pre zamestnanosť (EMCO) je poverený monitorovaním pokroku pri vykonávaní odporúčania Rady o moste k pracovným miestam – posilnenie záruky pre mladých ľudí.¹ V roku 2021 sa výbor zameriaval na neprimeraný vplyv krízy COVID-19 na mladých ľudí, pričom posudzoval kroky prijaté vo všetkých členských štátoch v záujme systematickejšieho a súdržnejšieho prístupu k riešeniu nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí napriek pandémie. V roku 2023 výbor zaznamenal zvýšenie efektívnosti aktivačných programov, pričom v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa zvýšil podiel včasných a pozitívnych výstupov zo systémov záruky pre mladých ľudí.

V roku 2025 sa mnohostranné preskúmanie zameralo na identifikáciu štrukturálnych a inštitucionálnych výziev, ktoré bránia udržateľnej integrácii mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), do trhu práce. Z tohto preskúmania vyplynulo, že pokiaľ ide o riešenie výziev, ktoré predstavujú nezamestnaní a neaktívni NEET, niekoľko členských štátov sa stále primárne zameriava na tradičnú aktiváciu a podporu trhu práce, ktorú poskytujú najmä verejné služby zamestnanosti (VSZ). Hoci sa uznáva, že prekážky, ako sú opatrovateľské povinnosti, cenová dostupnosť bývania, nedostatočný prístup k cenovo dostupnej doprave, choroby a zdravotné postihnutie predstavujú opodstatnené a významné dôvody neaktivity NEET, na ich riešenie sa prijíma menej opatrení.

¹ V rokoch 2016, 2018 a 2019 Rada (EPSCO) schválila súbor kľúčových posolstiev, ktoré vypracoval Výbor pre zamestnanosť na základe svojho monitorovania *odporúčania Rady z roku 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí*. Zdôraznil sa v nich význam prevencie, včasnej intervencie a silných partnerstiev v rámci členských štátov a aj kľúčová úloha verejných služieb zamestnanosti. Od roku 2021 prebieha vo Výbore pre zamestnanosť monitorovanie vykonávania *odporúčania Rady z roku 2020 o moste k pracovným miestam – posilnenie záruky pre mladých ľudí*.

2. Dosiahnutý pokrok

Pokrok pri vykonávaní posilnenej záruky pre mladých ľudí dosiahli všetky členské štáty, najmä tie, v ktorých pretrvávajú veľké nedostatky, hoci v jednotlivých krajinách a regiónoch dosahuje rôznu úroveň a je ovplyvnený aj širším makroekonomickým vývojom. Viditeľný je vplyv demografických trendov: s poklesom mladších kohort klesá aj počet NEET. Rastúci podiel neaktívnych NEET (v porovnaní s nezamestnanými NEET) medzi potenciálnymi prijímateľmi a v niektorých prípadoch stále nízke pokrytie systémov záruky pre mladých ľudí zároveň naznačujú značný nevyužitý aktivačný potenciál. Hoci najvýkonnejší NEET dosahujú pozitívne výstupy z vnútroštátnych systémov, mnohí neaktívni mladí ľudia sa do týchto programov ešte nezapájajú, čo naznačuje, že tieto systémy môže byť potrebné prepracovať.

S cieľom reagovať na tieto trendy členské štáty počas preskúmania informovali o mnohých reformách, čo odzrkadľuje prebiehajúce úsilie a trvalé odhodlanie v plnej miere vykonávať záruku pre mladých ľudí. Išlo najmä o opatrenia na posilnenie VSZ, odborného vzdelávania a prípravy (OVP) a zosúlad'ovania ponúkaných a požadovaných zručností, ako aj o opatrenia na odstránenie zostávajúcich prekážok zamestnanosti. V preskúmaní sa poukázalo na to, že napriek výraznému odhodlaniu sa vyskytujú nedostatky v strategickom plánovaní, najmä pokiaľ ide o obmedzené využívanie jasne vymedzených cieľov, zámerov a systematických posúdení vplyvu na úrovni projektov aj programov. Kľúčom k účinnej podpore všetkých cieľových skupín NEET je preto riešenie nedostatku komplexných strategických návrhov a hodnotení vplyvu na vnútroštátnej úrovni.

Medzi členskými štátmi pretrvávajú výrazné rozdiely v miere pokrytia, pričom všetky sa usilujú o zlepšenie osvetu a informovanosti. Zapojenie neaktívnych NEET – najmä tých, ktorí nie sú registrovaní v žiadnom systéme – zostáva pretrvávajúcou výzvou. V dôsledku pokračujúceho prechodu tejto cieľovej skupiny od nezamestnanosti k inaktivite je týchto mladých ľudí čoraz ťažšie osloviť, najmä vo vzdialených alebo vidieckych oblastiach. V niektorých členských štátoch pretrvávajú výrazné rodové rozdiely a osobitná pozornosť sa naďalej musí venovať skupinám, ako sú mladí Rómovia, migranti, mladé ženy, mládež vo vidieckych oblastiach, osoby so zdravotným postihnutím a mladí ľudia so zdravotnými problémami, najmä v súvislosti s duševným zdravím. Celkovo sa v preskúmaniach zdôrazňuje výzva kombinovať dosah s integrovaným poskytovaním služieb: hoci miestne integrované prístupy umožňujú poskytovať individuálne prispôbené služby a podporovať spoluprácu medzi inštitúciami, zainteresovanými stranami a poskytovateľmi služieb, na zabezpečenie toho, aby boli pokryté všetky regióny a aby sa služby poskytovali konzistentne, je potrebná centralizovaná koordinácia.

Mapovanie NEET a dostupných služieb sa vo väčšine členských štátov zlepšilo, pričom mnohé z nich vykazujú dobré zdroje a nástroje. Výzvou je však dodržiavať pravidlá ochrany údajov v rámci účinnej spolupráce a výmeny osobných údajov medzi inštitúciami alebo útvarmi, čo poukazuje na zložité kompromisy medzi dosahom a súkromím. Delegáti zdôraznili význam medzisektorových prístupov a miestne integrovaného poskytovania služieb, pričom je potrebné nájsť rovnováhu medzi prispôbenými, vysokokvalitnými miestnymi službami a centrálnou koordináciou s cieľom zabezpečiť spravodlivý prístup vo všetkých regiónoch. Miestne partnerstvá môžu podporovať inovačné riešenia, do ktorých sú zapojení viacerí spoločenský aktéri, hoci predstavujú aj výzvy v oblasti koordinácie.

3. Zostávajúce výzvy

Inštitucionálne výzvy, ktoré bránia účinnému vykonávaniu systémov záruky pre mladých ľudí, sú vo väčšine členských štátov rovnaké. Patrí medzi ne nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami vrátane nedostatočného zosúladenia vzdelávania a odbornej prípravy s požiadavkami trhu práce; zdravotné problémy, najmä duševné zdravie, ktoré sú pre mnohých NEET významnou prekážkou; obmedzená podpora infraštruktúry, ako je dostupnosť služieb starostlivosti o deti a verejnej dopravy; ako aj pretrvávajúce sociálno-ekonomické výzvy vrátane cenovej dostupnosti bývania.

Okrem týchto inštitucionálnych prekážok mladí ľudia naďalej čelia aj štrukturálnym a osobným prekážkam, ktoré ovplyvňujú ich prístup k systémom záruky pre mladých ľudí. Patria medzi ne nízka úroveň kvalifikácie, ktoré si vyžadujú rekvalifikáciu alebo zvyšovanie úrovne zručností; trhy práce, ktoré stále nie sú schopné splniť očakávania mladých ľudí s vyššou kvalifikáciou; negatívne postoje väčšiny zamestnávateľov k mladým ľuďom; ako aj znevýhodnené sociálno-ekonomické zázemie, ako sú mladé matky, Rómovia, migranti alebo mladí ľudia so zdravotným postihnutím.

Na riešenie týchto prekážok členské štáty zaviedli mnohé preventívne opatrenia vrátane intenzívnejšej spolupráce so školami, lepšieho poskytovania informácií a cielenej osvetly. V tejto súvislosti zostáva záruka pre mladých ľudí kľúčovým politickým nástrojom na vybavenie mladých ľudí nevyhnutnými zručnosťami vrátane základných a sociálnych zručností. Niektoré členské štáty sa vo veľkej miere spoliehajú na financovanie z EÚ vrátane Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+), preto je na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti nevyhnutná integrácia účinných služieb do vnútroštátnych rozpočtov.

4. Závěry

Celkovo sa v preskúmaní zdôraznilo, že napriek výraznému odhodlaniu je potrebné ďalšie úsilie na posilnenie koordinácie medzi aktérmi v rámci ekosystému záruky pre mladých ľudí. Zahŕňa to zlepšenie výmeny údajov, integráciu služieb naprieč odvetviami, riešenie pretrvávajúcich štrukturálnych a osobných prekážok a zabezpečenie dlhodobej finančnej udržateľnosti. Medzi sľubné postupy identifikované počas preskúmania, ktoré by sa mohli rozšíriť vo všetkých členských štátoch, patria inovatívne miestne partnerstvá, využívanie digitálnych nástrojov, ako je umelá inteligencia, príspevky na mobilitu v záujme podpory odbornej prípravy a cieleňá podpora zraniteľných skupín. Delegáti zdôraznili, že je dôležité poskytovať mladým ľuďom ešte cielenejšiu a individualizovanejšiu podporu, ako aj zabezpečiť systematickejšie strategické plánovanie a hodnotenie vplyvu na účely merania účinnosti systémov záruky pre mladých ľudí.
